



Ára 1 lej

Ziarest!

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 91
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 83. szám

Péntek

Cluj-Kolozsvár, 1932. szept. 23

Adóellenőrökké

akarják kinevezni egy legújabbban beterjesztett törvényjavaslat értelmében a bérkaszárnnyak és a házak lakóit. Ez a kinevezés természetesen csak terhekkel és felelősséggel jár a lakók részére, de egyéb praktikus haszna nincsen, kivéve azt, hogy a törvénytervezet készítői a teljesen lecsavarodott és megakadt adóprézen a lakók segítségével szeretnék még egy utolsót srófolni.

Ugyanis az új törvénytervezet szerint a lakó nem fizetheti ki házigazdájának a jövő évtől kezdve a házbért addig, amíg meg nem győződik arról, hogy a házigazda befizette az esedékes adóját. Eszerint a házigazda lakói részéről állandó ellenőrzésnek van kitéve s ha esetleg egy bérpalota tulajdonosa egy tizenöt-husz adóellenőrökké előléptetett lakó előtt tartozik adónyugtáját felmutatni, ha meg akarja kapni az esedékes házbéretet.

Ez a törvénytervezet úgy a lakókra, mint a házigazdákra egyformán megalázó és sérelmes, sőt ha az eddig életben volt jogszokások alapján vizsgáljuk meg, teljes mértékben kimeríti a hitelrontás kritériumait.

Ugyanis az állam nem kényszerítheti a háztulajdonosokat arra, hogy lakóik előtt írásos bizonyítékkal szolgáljanak, hogy eleget tettek-e fizetési kötelezettségeiknek vagy sem. Az állam épp olyan hitelezője a háztulajdonosnak, mint a gyáros a kereskedőnek s a gyáros is épp úgy hitelrontást követ el, ha idegenekkel közli a kereskedő kifizetetlen adósságát, mint az állam, amely a lakókkal ellenőrizteti a házigazda adóját s a lakót, a másik üzletfelet, beavatja a háztulajdonos pénzügyi helyzetébe.

Mennyiben tartozik az a lakóknak, hogy milyen a háztulajdonos fizetési képessége és mikor milyen összeget fizetett be a pénzügyigazgatóság pénztárába? Ha a házigazda nem tesz eleget fizetési kötelezettségének az állammal szemben, úgy még mindig meg vannak a törvényes eszközök arra, hogy a háztulajdonost fizetésre kényszerítsék, illetve az állam biztosítsa követelését anélkül, hogy a lakókat is beavatná ebbe a műveletbe s hitelrontást követne el.

A lakók sem lehetnek az államnak adóvégrehajtói és ellenőrzői, bár a törvénytervezet azokká akarja őket kinevezni s felelősséggel csak akkor végezhetik ezt a nem éppen kitüntető megbízatást, ha erre hivatalból kinevezik őket, amely esetben természetesen az

állam köteles a fizetésüket is folyósítani. A törvénytervezet elképzelése szerint az adóellenőrökké előléptetett lakókat anyagilag is felelőssé teszik a házigazda adójáért, illetve ha kifizetik a házbéretet anélkül, hogy meggyőződtek volna a ház tulajdonosának adó-

ügyéről s így a lakók felé az állam önkényes kinevezése fizetési előnyök helyett csak anyagi károkat okozhat s egy nagyon kellemetlen hatáskörrel bízza meg őket, amelyről az egész ország lakásbérleti egyszer és mindenkori örömmel lemondanak.

Junian és társainak kilépése várható a kormány-pártból, a konverziót módosító javaslat miatt

BUCURESTI. A politika boszorkánykonyháján egyre vészesebben sisereg az üst. A politikusok valóságos tojástartancot járnak a konverzió körül.

Legújabb jelentések szerint Junian konverziós álláspontja ki-sebbségben maradt a kormánypárton belül. Junian azonban még mindig nem adta fel a reményt és bizik abban, hogy tervezetét az ellenzék is támogatni fogja.

Junian szerint
a moratórium az ország társadalmának minden rétegére ki

kell, hogy terjedjen, tehát a városi lakosságra is.

Ezek után nyilvánvaló, hogy Junian a pártjával élesen szembe helyezkedik javaslatának háttérbe szorítása miatt.

Tegnap este Junian szűkebb környezetéhez tartozó politikusok Junian tiszteletére bankettet rendeztek. Politikai körök véleménye szerint ez a gárda rövidesen kiválik a kormányból.

BUCURESTI. Legújabb módosító terv szerint a mezőgazdasági

váltókat ezután nem három, hanem hat hónapon belül kell rendezni.

Arra nézve, hogy a kamatot a váltók összege után, vagy pedig a kamatokkal megnövekedett összegek után fizeti-e az adós, még nem tudott megállapodásra jutni az albizottság.

BUCURESTI. Öfelsége II. Károly király holnap reggel Konstanca-ba utazik, ahol részt vesz az angol hajóhad egyik flottájának a fogadtatásán.

Hétfőre várják a magyar kormányválság megoldását

BUDAPEST. A magyar kormányválság megoldásával kapcsolatosan Horthy Miklós kormányzó hétfőn kezdi meg a kihallgatásokat. Károlyi miniszterelnök tegnapi nyilatkozatában kijelentette, hogy nem fog befolyást gyakorolni az új kormány megalakulására és teljesen visszavonul a politikai élettől birtokára, ahol gazdálkodni fog.

A tegnapi estére összehívott egységespárti értekezlet elmaradt ugyan, de a jelenvolt párttagok

élénk eszmecsere folytattak az előállított kormányválsággal kapcsolatosan.

Pesthy Pál, az egységespárt elnöke az újságírók előtt kijelentette, hogy addig semmit sem mondhat, amíg az új miniszterelnök designálása meg nem történik. A kormányelnökségre a legjogosultabb jelölt gróf Bethlen István, kijelentette, kész elvállalni az esetleges megbízatást. Konkrét formában azonban ő sem nyilatkozott.

Hétmilliós bünper tárgyalása a kolozsvári törvényszéken

CLUJ-KOLOZSVÁR. Izgalmas tárgyalást tartott ma a kolozsvári törvényszék második szekciója. A sok apró csirke pörök között egyenesen szenzációsnak ígérkezett az a per, amelyet a zalaikai Creditul Industrie Societatea Nationala in-

ditott a Societatea Tesatura Ardeleana szövögyár ellen. A Creditul Industrie jogi képviselője elmondta a tárgyaláson, hogy intézete két részletben

7 millió lej kölcsönt folyósított a Societatea Tesaturának.

A kölcsönre a fedezetet a szövögyár anyagkészlete, valamint milliókat érő gépperendezése szolgálták.

A kölcsön átvétele után rövid pár hónappal a Societatea Tesatura csődbejutott, s az anyagkészletet 2 millió lejért elárverezték, amelynek nagy részét a Creditul Industriei, mint főhitelező meg is kapta.

Időközben azonban a csődtömegben lefoglalt több milliós értékek eltűntek, úgyhogy a Creditul Industrie csaknem egy 5 milliós veszteség érte.

A csődvagyon eltűnéséért az Industria Julius Albint, a Tesatura igazgatóját teszi felelőssé és az 5 milliós adósság megtérítését tőle követeli.

Julius Albin védekezésül azt hozta fel, hogy neki a csődvagyonhoz semmi köze sincs, mivel ő a gyárnak nem adminisztratív, hanem technikai igazgatója volt. A bíróság elrendelte az ügyre vonatkozó összes iratok beszerzését és a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

Viharok Kolozsvár harmincmilliós kölcsöne körül

Az eddigi tervezettől eltérően a kölcsön nagyobb részével a közmunkákat kell beindítani, hogy a munkanélküliek munkához jussanak

Mi lesz a külvárosi uccák rendezésével?

CLUJ-KOLOZSVÁR. Dr. Deleu Victor polgármester elutazott Bukarestbe a postatakarékpénztártól felveendő 30 milliós városi kölcsön perfektuálása ügyében.

A 30 milliós kölcsön ügye még nem is volt befejezett dolog, mikor a városházán megállapították egy előzetes tervezet szerint az összeg rendeltetését.

A vízmű 20 milliót investál, míg 10 milliót a város két utcájának megújítására, valamint az új betonhid körüli kisértítések fordítanak

és a fennmaradó összeget — mondja a hivatalos nyilatkozat — a munkanélküli segélyre fordítják.

Nem tudjuk, ki intézte a 30 milliós kölcsön álszerű felosztását, de úgy találjuk, hogy

a felosztás nem történt arányosan és igazságosan.

Mert lássuk csak, mi a helyzet.

A vízmű felveszi a 20 milliós kölcsönt, hogy a szükséges munkákat elvégezze.

A szükséges munkálatok azonban csupán a meglévő csőhálózatok javítására szorítkoznak, aminek végrehajtása — a vízmű igazgatójának jelentése szerint — tavaszra marad. Miért kell a vízmű tavaszi munkálataira már most 20 milliós kölcsönt felvenni, mikor sokkal súlyosabb problémák várnak azonnali megoldásra?

Miért nem lehet a vízműnek nyújtandó kölcsönt

a külvárosi uccák haladéktalan rendezésére fordítani, amelyeknek rendezése munkaal-kalmat teremti s a tél folyamán sok dologtalan embernek adhat kenyeret?

A külvárosokban ázsiai állapotok uralkodnak. Senki sem törődik velük, pedig egy kis jóakarattal rendezni lehetne a kérdést.

A város mindenkori vezetősége a külvárosokra nagyobb gondot kellett volna fordítson s a mostani vezetőségnek a 30 milliós kölcsön felvételét azzal a gondolattal kellett volna felvennie, hogy annak bizonyos hányadát a külvárosi uccák rendezésére fordítják.

Ezzel a gondolattal és ezzel a tettel a város vezetősége adós maradt.

Letartóztattak egy budapesti ügyvédet, mert nem jelent meg a tárgyalásán

BUDAPEST. Jedlicska Jenő budapesti ügyvéd már négyszer idézte meg egy peres ügyben a pesti járásbíró. Háromszor kísérelték meg elővezetését, de a lakásán mindig azt a választ kapták, hogy elutazott. Tegnap ismét kitézte az ügyét a bírónak, de már elővigyázatosságból hajnalban 5 órakor megjelent az ügyvéd lakásán egy detektív. Két teljes órát csengett, kopogott, zörgött, de ajtónyitásra senkisé sem jelentkezett. A detektív ezt bejelentette a tárgyaláson, mire a bíró elrendelte Jedlicska előzetes letartóztatását s így az ügyvéd valószínűleg fegyőrök között jelenik meg a következő tárgyaláson.

MOZI

EDISON-MOZGÓ MŰSORA:

Ma és a következő napokon 3, 6 és 9 órakor: 2 németül beszélő filmsoda 26 felvonásban. I. Gyilkosság a Studióban, dráma. Gerda Maurus-sal II. Feleségem, a szélhámos, vígjáték Nagy Katóval. III. Palanca-no akrobata személyes fellépése. Helyárak: 10, 15, 20 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a világhírű Gold hipnotizőr orvos tartja szenzációs szeánszát, ezenkívül bemutatásra kerül Medvevadászat a Kárpátokban című hangos, erdélyi felvételi film. Helyárak: 10, 15, 20 lej.

— Újból nagy áremelkedések voltak a newyorki tőzsdén. A newyorki értéktőzsdén tegnap ismét nagy hossz volt, úgyhogy egyes értékpapírok pillanatok alatt behozták azt a veszteséget amit ké. év alatt szenvedtek. Főleg a buza és a pamut nagyarányú ár-emelkedése keltett feltűnést.

A falu felbőszült lakossága megtámadta és félholtra verte az adóvégrehajtókat

CONSTANTA. Vártov községben megérkeztek az adószedő végrehajtók, hogy a lakosságtól az adót behajtsák. Az adóvégrehajtót és az öt hivatalos működésében támogató két csendőrt

a falu lakossága annyira összeverte, hogy kevés remény van a felépülésükhöz.

A végrehajtó, névszerint Baci Constantin brutálisan tört be a falusi emberek házába és ott minden szegényes butort, ruhaneműt és egyéb tárgyakat is elakart szállítani.

Egy darabig türték a lakosok a végrehajtó önkényeskedéseit, majd az egyik uccasoroknál botokkal és kővekkel rájuk rohantak és a szó szoros értelmében félholtra verték őket,

majd mint, akik jól végezték dolgukat, elszéledtek házaikba.

Néhány óra múlva megérkezett a faluba a csendőrség és az áldozatokat szekereken a konstancai kórházba szállította, ahol mindnyájan élet-halál között lebegnek. A csendőrség 50 embert, mint a lázadás előidézőjét, letartóztatott.

Szaporodnak a bizonyítékot a hidegkúti gyilkos ellen

BUDAPEST. A hidegkúti gyilkosság gyanúsítottja, Édes József, még mindig nem tört meg és állhatatosan tovább tagad, habár minden jel a bűnössége mellett szól. A nyomozó csendőrök egyremásra szolgáltatták a pozitív bizonyítékokat arra, hogy a gyilkosságot Éder követte el. Annak dacára, hogy még nem ismerte be tettét, holnap átadják a pestvidéki ügyészségnek, amely valószínűleg statáriális bíróság elé állítja Éder Józsefet.

nyitókákat arra, hogy a gyilkosságot Éder követte el. Annak dacára, hogy még nem ismerte be tettét, holnap átadják a pestvidéki ügyészségnek, amely valószínűleg statáriális bíróság elé állítja Éder Józsefet.

APRÓHIRDETÉSEK

SZAVANKÉNT 1 LEJ, VASTAGA BB BETŰVEL SZEDVE 2 LEJ

VIDÉKRE 14—18 éves jóházból való leány kerestetik 8 éves leánygyermek mellé. Értekezni Fülöp fodrász, Regele Ferdinand 17.

ITALMÉRÉSSEL Restaurant-bodega belvárosban betegség miatt nagyon olcsón kiadó. Cimeket a kiadóhivatalba kérem leadni.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó Kereszt-ucca 5. szám.

DAJKÁK azonnali felvételre jelentkezzenek a Zsidókórházban.

EGY jömeneteli mézárászék 6 ezer lejért azonnal átadó. Cim a kiadóban.

KERESEK október elsejére butorozott szobát esetleg konyha használattal, lehetőleg a belvárosban. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

KÉT SZOBA és konyha mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Saguna 24. (Bartha Miklós-ucca).

ABSZOLVÁLT mennyiségű szakos tanárjelöltnek középiskolai tanulók oktatását igen jutányos áron vállalja. Cim Str. Gh. Baritiu (Malom-u.) 28., emelet 1. ajtó.

A kiéhezett farkascorda megtámadott egy juhakolt

TURDA-TORDA. Az éjszaka folyamán Komjatszég község határában 7 farkas támadta meg a juhnyáját. Brumar Alexandru juhász, amint kis kalyibájában aludt, arra ébredt fel, hogy a kutyái borzalmasan vonítanak. Kirohant kalyibájából s akkor látta, hogy a farkasok egy-egy széjjeltépett juhval a szájukban menekülnek az erdő felé. A juhász, mikor számbavette a nyáját, borzadva tapasztalta, hogy 18 darab állatot téptek szét a farkasok, sőt a nyájra vigyázó kutya is a vadak prédája lett. A farkastámadás hírére a környék vadászai elhatározták, hogy hajtóvadászlatot rendeznek az elszaporodott farkasok ellen.

Kéthónapi fogházra ítelt a törvényszék egy rovottmultu betörőt

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ezelőtt egy hónappal vakmerő betörés történt Plac Kálmán Ferenc József-utj kényesprörmester lakásán. Éjszaka a nyitva felejtett ablakon egy ismeretlen tettes bemászott a hálószobába, ahonnan egy 2000 lej értékű vadonat új flóbert fegyvert lopott el, amit tulajdonosa az előző napon kapott ajándékba. A károsult kényesprö jelentést tett a rendőrségen, ahol azonnali nyomozást indítottak a tolvaj kézrekerítésére. A rendőrség Máthé József rovottmultu betörő személyében letartóztatta a flóbert tolvaját. A ma délelőtti tárgyaláson a törvényszék a vádlottat két hónapi fogházra ítélte.

Elütött a klinika betegszállító autója egy hidegszamosi gazdát

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az elmúlt napon a kolozsvári klinika betegszállító autója Hidegszamoson elütötte az uttesten áthaladó Timbuc Simon 51 éves hidegszamosi gazdát. A bevezetett vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a soffőr reflektor nélkül hajtott és nem szírénezett. A lelkiismeretlen soffőrt letartóztatták és átadták a kolozsvári ügyészségnek, ahol szigorú eljárást indítottak ellene.

RÁDIÓ

PÉNTEK, szeptember 25.

Bucuresti. 15: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Jazz. 19:10: Jazz. 20: Rádiószabadgyetem. 20:40: Gramofon. 21:50: Egyházi kórusok. 22: Előadás. 22:15: A hangverseny folytatása.

Bpudapest. 11:15: Hangverseny. 14: Déli harangszó. 14:05: Férfi-kvartett. 18: Előadás. 19: Rádió-kvintett. 20:50: Farkas Sándor cigányzenekara. 21:50: Csevegés. 22: A francia opera mesterei. Utána cigány és jazz.

Elsőrangú hideg vacsorák, a BONYHAY hentesárunk

Strada. Memorandului 4.
DELICATESSE
Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Naptár Szeptember 23. Péntek. Róm. kath. Tekla. Prot. Thekla. Görög. Zám. S. Joan. B. Izr. 22. Elul.



A kolozsvári mészárosok panaszkodtak a vágóhídi próbavágáson, hogy az emberek napról-napra kisebb adagokat vásárolnak. Érdekes, a vásárlók is panaszkodnak, hogy egyre kisebb adagokat kapnak a mészárszékekben.

A tüzoltóparancsnok toaszja.

... és éljenek a nők, akiknek szemében van az egyetlen láng, amit nem tudunk lokalizálni és amely ellen nincs semmiféle biztosítás.

Orposi tanács.

A börtönorvos Vulpeanuhoz: Az a főmost, kedves Guszt, hogy pár napig ne igen mászkáljon a szabadban ...

Az engedelmes páciens.

Az egyik városi tanácsostól megkérdezik, hogyha tanácsul van, miért ül mindig a jobboldalon?

— Azért, mert az orvos megtiltotta, hogy a baloldalon aludjak, — válaszolta elmésen a kérdezt tanácsos.

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint változatosan felhős, hűvös idő várható éjszakai lehüléssel.

— Inspekciós gyógszertárak. Lukács (Unió-ucca), Minerva (Ferdinand király-ut), dr. Olaru (Str. Regina Maria.)

Őszi háláadó istentisztelet az unitáriusoknál. Az unitárius templomban folyó hó 25-én, vasárnap délelőtt a rendes időben fog megtartatni az év terményeiért tartani szokott s urvacsozasztással egybekötött háláadó istentisztelet. Ez alkalommal egyházi beszédet Ur-mósi Károly esperes-lelkész tart; urvacsozrai ágendát pedig Szent-Iványi Sándor lelkész.

— Arlotta olasz követ banketten bucsuzott a magyar fővárostól. A budapesti olasz követség éléről távozó Arlotta nagykövet tegnap este bucsuvacsorát rendezett, amelyen résztvettek gróf Károlyi Gyula, Gömbös Gyula, Karaffiáth Jenő, Purghly Emil, Walkó Lajos, Kenéz Béla miniszterek és sokan mások. Arlotta olasz követ, aki a legérdekesebb diplomáciai karriert futotta meg, 1930-ban került a budapesti olasz követség élére, s nagy része van a magyar-olasz jóviszony kialakulásában.

— Rekordkísérlet az ejtőernyőugrás világrekordjának megdöntésére. Lantos Lajos ismert nevű pilóta azzal a tervvel foglalkozik, hogy az ejtőernyőugrás világrekordját 5000 méterről 7000 méterre javítja meg.

— Elfogták a baromvásártéri szerencsejátékosokat. A harmadik kerületi rendőrség tegnap délelőtt meglepetésszerűen rajtaütött a baromvásártéren működő hamiskártyásokon és gyűszűjátékosokon, akiket előállítottak a rendőrségen. A szerencsejátékosokról jegyzőkönyvet vettek föl s ügyüket az ügyészséghez küldik át, ahol megindul ellenük az eljárás. Az utóbbi időben rengeteg embert fosztottak ki az uccai szerencsejátékosok Kolozsváron s így a rendőrségi beavatkozás a 12-ik órában történt.

Az egész világra kiterjedő leánykereskedő bandát leplezett le a csernovitzi rendőrség

CERNAUTI-CSERNOVITZ. A Buenos Ayresből kapott értesítések következtében a csernovitzi rendőrség már régóta kutat egy leánykereskedő banda után, amely a bukovinai családok köréből naponta szedi áldozatait és a lengyelországi Gdyn kikötőn keresztül Délamerikába szállítja az áldozatul esett fiatal lányokat.

A csernovitzi rendőrség az értesítés alapján le is leplezte a leánykereskedő bandát és megállapította, hogy

a banda főnökei Taube és Mendel Wurmland csernovitzi lakosok.

A banda-főnökök, mint leánykereskedők hamis utlevéllel már egész Európát végigjárták és több ízben le is voltak tartóztatva. A csernovitzi rendőrkvesztor ezzel kapcsolatban azt kutatja, hogy melyik lehet az a hatóság, ahonnan a leánykereskedőknek hamis utlevélet sikerült szerezniük, hogy ezáltal a karmaik közé kapott fiatal lányoknak Délamerikába való szállítását megkönnyítsék.

A banda vezérei nem elégedtek

meg azzal, hogy fiatalleányokat valószínűleg elraboltak, hanem, hogy tettüknek aljasságát minél inkább leplezzék és a hatóság éberségét kizajtsák,

a fiatalleányokat valamely kikötőben a bandájukhoz tartozó matrózokhoz adták férjhez, akikkel formálisan összeeskették őket.

A leánykereskedők a napokban a Notre Damei szerzetes-nők rendjébe való belépésre beszéltek rá 8 fiatal leányt, akik lemondva a világ élvezeteiről, örömmel ültek hajóra, hogy Párisba érkezve beléphetnek a szerzetbe.

A szerencsétlen leányok azonban, ahelyett, hogy kolostorba érkeztek volna, különböző bordélyházaknak lettek a lakói.

A banda megrendelésre küldi az elfogott leányokat Törökországba, Tripoliszba, Algirba, Tuniszba, Szíriába, Egyiptomba és Délamerikába. Most azonban, hogy az élő-huskereskedőknek főnökei le lettek tartóztatva, remélik, hogy vége szakad a veszedelmes leánykereskedők munkájának.

— **Víz hiányában bort itatnak az iskolásgyermekekkel.** A magyarországi Lentihegy község egyetlen kutja kiszáradt. A község lakossága most a szomszéd falukból hordja a főzéshez szükséges vizet. Ezek a falvak nagyon messze vannak Lentiegytől s ezért a lakosság kivétel nélkül, sőt a gyerekek is bort isznak víz helyett. Az iskolába menő gyerekek tarisznyájában most ott fekszik a könyvek mellett a borosüveg is.

— **Letartóztatták Nikita montenegrói fejedelem szélhámos titkos tanácsosát.** A bécsi rendőrség letartóztattott egy Öhler Rudolf nevű meissenai földbirtokost, aki negyedik millió márkával károsított meg egy amszterdami bankárt. Öhler a rendőrségen montecarlói titkos tanácsosnak mondta magát s azt állította, hogy még Nikita montenegrói fejedelemtől kapta ezt a címet. A bécsi rendőrség megállapította, hogy a berlini ügyészség körözölevél bocsátott ki Öhler ellen rendjelekkel és címeikkel üzőt szélhámosságok miatt.

— **Féltékenységből meggyilkolta a menyasszonyát.** A dunavecsei nagyvendéglőben Gevay Lajos folyamőr agyonlőtte menyasszonyát, Vargha Erzsébet, 20 éves leányt. A folyamőr tettét féltékenységből követte el. A folyamőr tette elkövetése után megszökött.

— **Meggyilkoltak egy leánykereskedőt.** Páris környékén levő Maisons-Laffitte község egyik villájában meggyilkolva találták Roos Donald angol kereskedelmi ügynököt. Az egész gyilkosságot mély homály borítja, amelyre mindeztől a hatóság nem tudott fényt deríteni. Azt hiszik, hogy a meggyilkolt kereskedelmi ügynök tulajdonképpen egy hírhedt kém, aki a világháború idejében Anglia szolgálatában állott. Ez azonban még nem bizonyosodott be. A tény eddig csak az, hogy a meggyilkolt kettős szerepet játszott, mert a megállapítások szerint a meggyilkolt kereskedelmi ügynök, éjjel leánykereskedelemmel foglalkozott.

— **Halálra gázolta a száguldó autó.** Trieff Emilt a bukaresti mentőállomás szolgáját tegnap este, amint hazafelé tartott, elütötte egy meg nem engedett sebességgel száguldó autótaxi. A soffőr, mikor észrevette végzetes tettét, azonnal megállította kocsiját, ölbekapta az elgázolt embert és beszaladt vele a közeli kórházba. Azonban hiába valónak bizonyult az orvosok minden segítsége, mert a szerencsétlen szolgál egyórán rettetes kintlódás után meghalt. A rendőrség a soffőrt letartóztatta.

— **Megfulladt, mert fejére vette az apjáról maradt hadi gázmaszkot.** Tegnap a világháború áldozatául esett a németországi Steiglitz városkában egy 18 éves Kurt Ottmann nevű fiatalember. Otthon véletlenül megtalálta az egyik fiók mélyén apja egykori gázmaszkját, amelyet az idősebb Ottmann a világháborúban használt. A fiatalember kíváncsian próbálta fel a gázmaszkot, amely alig, hogy a fejére vette, légmentesen lezárult. A fiu, aki nem értett a gázmaszk kezeléséhez, nem tudta levenni fejéről a maszkot és rövid kintlódás után megfulladt. Amikor a szülei hazatértek, holtan találták a gyermeküket, fején a háborús emlékekkel.

— **Mennyi közszükségleti cikket használnak el egy évben egy nagyobb amerikai város tanulói?** Egy amerikai statisztikai megállapítás szerint a losangelesi iskolában egy éven belül több mint 60 ezer galon padlótisztítószer, 24 ezer csomag szappanport, 400 ezer darab mosószappant, 300 ezer füzetet, 360 ezer doboz ceruzát, 51 ezer vonalzót, 40 ezer spongyát, 20 kocsirakomány iskolapadot és 6 kocsirakomány tanári tanszékét használnak el. Ez az évi kiadás az iskoláknak körülbelül háromnegyedik millió dollárba kerül.

— **Kövekkel támadták meg a rendőrt a benzintolvajok.** Landea Dumitru konstancai közrendőr egy ismeretlen egyént abban a pillanatban fogott le, amikor az egyik benzinlerakat udvaráról egy hatalmas kanna benzint lopott el. A rendőr a tettenért tolvajra revolvért fogott, mire az futásnak eredt és a ciszternák között eltűnt. A lopott benzinnel telt kannát a rendőr a kerületi rendőrségre akarta szállítani, de amikor a kanna közelébe ért, a sötétben 5 ismeretlen egyén rohant elő, akik rávetették magukat a rendőrré és kövekkel ütötték, verték, míg végre is a rendőr fegyverét használta, mire a támadók elmenekültek.

— **Házasságot kötött a lopott iratok alapján a tolvaj.** Furcsa eset tartja most izgalomban Zalaegerszeg városát. Tegnap az ottani anyakönyvi hivatalban megjelent Cuppon Béla evangélikus tanító és azután érdeklődött, igaz-e, hogy ezelőtt két évvel állítólag ő házasságot kötött. Azonnal utána néztek a dolognak és kiderült, hogy egy Cuppon nevű férfi csakúgyvan szerepel az anyakönyvben, sőt az okmányai is ott vannak. Az okmányokban Cuppon felismerte két évvel ezelőtt tőle ellopott saját okmányait. Kiderült, hogy egy tanító és egy ismeretlen férfi kötöttek az ellopott iratok alapján a tanító nevében házasságot, hogy házasságuk előtt született gyermeküknek nevet adhassanak. A hatóság bevezette a nyomozás a más neve alatt házassodó férfi kézrekerítésére.

Kell-e szerzői díjat fizetni a „Ramona” után...?

A romániai zeneszerzők egyesülete kártérítési pert indított egy kolozsvári cigányprimás ellen

CLUJ-KOLOZSVÁR. Régen vajdó kérdésben kellett volna dönteni a kolozsvári törvényszék második szekciójának. Az ügy lényege kiemelkedik a lokális jellegből s a kolozsvári törvényszék döntése országosan elvi jelentőségű lett volna. Az eset a következő:

Ismeretes, hogy a Romániai Zeneszerzők Egyesülete (Societatea Compozitorilor Români), amelynek 16 állam zeneszerzői tartoznak a tagjai közé, minden éves hangverseny, mulatság, egyszerre minden olyan szórakozóhely rendezőségétől, ahol zene szól, különböző nagyságú szerzői díjat szed. Így állandó szerződíjat fizetnek az összes vendéglők, zenés kávéházak, színházak és mozik, valamint az alkalmi előadások. Egy 1929-es törvény szerint addig, amíg a zeneszerzők egyesületének be nincs fizetve a szerzői díj, a hatóságok semmilyen ilyen irányú engedélyt ki nem adhatnak. A törvény szigorú büntetéssel sújtja mindazokat, akik a szerzői jogdíjakat nem fizetik be.

Ez nem adó — írja a törvény — hanem egy intellektuális munkának a megfizetése.

A zeneszerzők egyesületének minden nagyobb városban van megbízottja, központja azonban Bukarestben székel. A megbízottak szokták a szerzői illetményeket beinkasszálni s a pénzt a bukaresti központnak számolják el. Tekintettel arra, hogy a gazdasági válság folytán a szerzői díjat fizetők súlyos helyzetbe kerültek, egymás után tagadják meg az illetmények fizetését. A zeneszerzők egyesülete pedig egymás után könyörtelenül pereli be a nemfizetőket,

akiket a törvényszék legtöbbször súlyos ítélettel elmarasztal.

Egy ilyen per került ma a törvényszék elé. Arról volt szó ugyanis, hogy 1929. évben Maxim Miklós cigányprimás egy mulatságon a „Ramona” című sláger dalt muzsikálta. A mulatság rendezői megtagadták a szerzői jogilletmény kifizetését s ezért a zeneszerzők egyesülete a cigányprimást fogta perbe.

A zeneszerzők 20 ezer lej kártérítést s a törvény által előírt 10 ezer lejt vagy egy hónapi fogház kirovását kérték Maxim cigányprimásra.

A mai tárgyaláson Maxim védője arra kérte a bíróságot, hogy a per letárgyalását utasítsa Bukarestbe, ahol a zeneszerzők egyesületének a központja van, mert ennek letárgyalására már több precedens mutatja, hogy

csak az ilfovi törvényszék illetékes.

A zeneszerzők egyesületének képviselőjében megjelent ügyvéd a törvény idevonatkozó paragrafusaira hivatkozva kérte az ügynek a gyors letárgyalását a kolozsvári törvényszék által. A bíróság rövid tanácskozás után helyt adott a zeneszerzők képviselőjének a kérésének, de egyben utasította a zeneszerzők egyesületét, hogy a jövő tárgyaláson

mutassák be a „Ramona” című tangó dal eredeti kottáját, hogy annak szerzőjét hivatalosan is megállapíthassák.

Erre azért van szükség, mert a bíróság nem látta bebizonyosodottnak azt, hogy a „Ramona” szerzője szintén a zeneszerzők egyesületének tagjai közé tartozik. A bíróság döntését jogász körökben nagy érdeklődéssel várják.

Január 17-én lesz a Vulpeanu ügy táblai tárgyalása

CLUJ-KOLOZSVÁR. Mint ismeretes, a tábla Vulpeanu Augustin, a homoszexuális táncosnő gyilkossági bűnyüvének utolsó felelővitali tárgyalását a múlt hetekben elhalasztotta. A védelem újabb tanúk kihallgatását kérte, amit a tábla el is rendelt. Értesülésünk szerint a Vulpeanu-ügy tárgyalását a tábla január 17-ére tűzte ki.

Visszaélés egy kolozsvári kereskedő nevével

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rendőrség bünygyi osztályán feljelentést tett Horovics Osiás Rákóczi-uton lakó kereskedő ismeretlen tettes ellen, aki nevében szélhámoskodott s kintlevőségeiből több összeget inkasszált. A kereskedő kára, az eddigi megállapítás szerint, 12.500 lej. A rendőrség bevezette a nyomozást.

A szamosfalvi vámnál megzalogolják a falusiakat, de nem adják vissza a zálogtárgyakat

CLUJ-KOLOZSVÁR. Érdekes feljelentést tett a harmadik kerületi rendőrségen Pop Juon ajóni földműves. A földműves kukoricát hozott be a kolozsvári piacra, de nem volt pénze a behozatali vám megfizetésére. A szamosfalvi vámnál a parasztembertől zálog gyanánt elvették a pokrócot. Amikor Pop Juon eladta a piacra hozott áruját, jelentkezett a szamosfalvi vámnál az illeték megfizetésére és kérte pokróca visszaadását, de a vámos önhatalmúlag ezt megtagadta s így a parasztember jogorvoslásért a rendőrséghez fordult, amely megindította a vizsgálatot.

Félholtra tapostak a bivalyok egy hatéves kislányt

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap délután Szakács András, gyalui fuvaros kövel rakta meg a szekert és a tetejébe felültette 6 éves Annuska nevű leánykáját. A szekéren a kórakás a rázás következtében megmozdult s a kislány bezuhant a bivalyok közé, amelyek az apa szeme előtt taposták össze a kislányt. Szakács András eszméletlenül állapotban véresen szedte ki gyermekét az állatok patái alól és behozta a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol megállapították, hogy a kislánynak két helyen is eltört a vállcsontja s azonkívül igen súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— **Összegezte a kezét egy gyermek.** Ma délelőtt az Unió-ucca 16. szám alatti házban Bernát Gusztáv 1 éves gyermek egy óvatlan pillanatban a tűzhelyhez ért és összegezte a kezét. A gyermeket a mentők részesítették első segélyben.

Halottakat gyalázott meg egy berugott társaság

KASSA. A kassai Kálvária-hegyen borzalmas halottgyalázás történt. Néhány berugott fiatalember egyában az az idea vetődött fel, hogy meglátogatják a régi temető halottait.

Az elhatározást tett követte s a részeg társaság

a temetőben feldulta a sírokat s a koporsókban talált csontokat széjjelszórták.

A társaság tagjai

a halottak koponyáit rudakra huzta fel és a rudakat kör alakban a földbe szúrták s a kör közepén folytatták mulatozásukat.

A borzalmas halottgyalázást reggel fedezték fel, amikor is azonnal értesítették a rendőrséget, amely néhány óra leforgása alatt a halottgyalázó társaságot letartóztatta.

Szombaton és vasárnap nagy disznótor
Kerekes Bácsinál
Erzsébet-ut sarkán

Egyszerre két autóbaleset történt a Ferenc József-uton

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt a Marianum mellett az egyik kolozsvári autóbussz elütötte az utszélén szekere mellett haladó Sütő István 50 éves magyarfenesi szekeres gazdát. Ugyanakkor a gázoló autóbusszal szembejövő 434-es luxuskocsi kikaparta körül a baleset körül összezsúrdult embereket, mire nekiment László Péter Csabaucca 36. szám alatt lakó berkocsi tulajdonos kocsijának, amelyet elütött. A kocsi első kerekei összetörték.

Mindkét gázolás az autóvezetők hibáján mulott, amennyiben az autóbussz, amely a nagy kavarodásban időközben tovatűnt, Sütő Istvánt közvetlen a lova mellől, az utszéléről, ütötte el. A szerencsétlen ember a baleset következtében a fejét törte be. Az összezsúrdult tömeg a megsebesült szekeres gazdát a közeli betegsegélyzőbe vitte, ahol bekötötték sebeit. A gázoló luxusautó vezetőjétől az összetört kocsi tulajdonosa a kár megtérítését követeli.

A munkanélküliek segélyezésének ügye Kolozsvár város parlamentje előtt

CLUJ-KOLOZSVÁR. A sorozatos társadalmi és hatósági ankét alapján megalkotott munkanélküli segélyezés szabályrendeletének részletes vitáját kezdte meg ma délelőtt dr. Laurentiu Flaviu helyettes polgármester elnöklésével a városi időközi bizottság. Az időközi bizottság egyes tagjai szerint a munkanélküliség problémája csak úgy nyerne ideiglenes megoldást, ha a város nagyobb kölcsönt venne fel valamelyik bankból s a közmunkákat beindítanák.

A szabályrendelet részletes vitáját ma délután folytatják.

Ma délelőtt kellett volna döntenie az időközi bizottságnak az októberi hus- és lisztárakról. A döntés elmaradt, mert a város vezetőségének az a nézete, hogy a mérsárosok jogtalanul követelik a husárak felemelését s újabb tárgyalásokat kezdenek ebben az ügyben. A lisztárak megállapítása a megkérdezett városok jelentésének beérkezése után történik meg.

Nyaralásból hazatérők első útja C21NR-hez vezet, hogy ruháit kevés pénzért rendbe tegye

Szerkesztésért és kiadásért felel: Mayer Antal.

Nyomatott MAYER könyvnyomdájában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefon 61.